

nr. 698/1973, side 46 f. Som det fremgår heraf, gik den oprindelige ordning i retsplejeloven fra 1916 ud på, at justitsministeren kunne tillade, at bestemmelser i domme – afsagt af en underret eller en landsret – om sagsomkostninger og processuelle straffe særskilt *ankes* af parterne, når afgørelsen var uafhængig af sagens udfald. Da sagens udfald som hovedregel er bestemmende for sagsomkostningsspørgsmålets afgørelse, jfr. gældende retsplejelovs § 312, stk. 1, var der således tale om en undtagelsesbestemmelse med et meget begrænset omfang. Ved en lovændring i 1932 blev der givet adgang til særskilt indbringelse af afgørelser om sagsomkostninger og processuelle straffe i domme ved *kære*. I bemærkningerne til lovforslaget anføres (Rigsdagstidende 1930–31, tillæg A, sp. 4898):

»Ved Retsplejelovens § 394, 2det Stykke, er det bl.a. bestemt, at Anke alene til Forandring af en Doms Bestemmelser om Sagsomkostninger og processuelle Straffe kun kan finde Sted med Justitsministeriets Tilladelse, og at saadan Tilladelse kun kan gives under visse nærmere angivne Betingelser.

Efter Retsplejelovens Ikrafttræden har Justitsministeriet imidlertid i nogle Tilfælde modtaget Andragender om saadan Anketilladelse enten paa Grund af, at Sagsomkostninger ved Dommen er blevet tilkendt med et ganske utilstrækkeligt Beløb, eller at der i Dommen overhovedet intet nævnes om Sagsomkostninger, eller at disse efter Andragens Mening uden Grund er blevet ophævede.

I disse Tilfælde har Justitsministeriet som Følge af Undtagelsesbestemmelsens meget begrænsede Omfang maattet svare, at Ministeriet ikke havde Hjemmel til at meddele en Tilladelse som den ansøgte, uagtet der efter Ministeriets Skøn forelaa materielt gyldige Grunde til at ønske Forandring af Dommen paa det omhandlede Punkt.

Det foreliggende Forslag tilsigter at raade Bod paa dette Forhold ved i Stedet for den saa stærkt begrænsede Adgang til Anke, der nu haves overfor Dommens Bestemmelser om processuelle Straffe og Sagsomkostninger, at give vedkommende Adgang til at anvende det simple og hurtigere Retsmiddel Kære, dog at der med Hensyn til Kære angaaende Sagsomkostninger kræves Justitsministerens Tilladelse«.

I 1979 afskaffedes kravet om tilladelse fra justitsministeriet til særskilt indbringelse for højere ret af de nævnte afgørelser. Dette gælder som nævnt for landsretternes vedkommende afgørelser truffet såvel som 1. instans som i forbindelse med ankesager. I betænkning nr. 698/1973, der ligger til grund for lovforslaget, siges bl.a.:

»Som anført ovenfor side 36 indgives der årligt omkring 45 andragender om tilladelse efter § 417. Heraf imødekommes lidt over halvdelen.

Det er således kun et lille antal sager, der på dette grundlag indbringes for landsretten, og da tillige sagerne behandles som kæresager, er det en ringe arbejdsmæssig belastning, der herved lægges på de højere instanser. Efter retsplejerådets opfattelse betyder kravet om tilladelse fra justitsministeriet en dobbelt behandling af sagen i alle de tilfælde, hvor kæretilladelsen meddeles, og for de tilfælde, hvor tilladelse ikke meddeles, vil behandling af ansøgningen om tilladelse ligesom i de foranførte tilfælde lige så let kunne gives af vedkommende domstol, der i hvert fald har den samme sagkundskab på området som justitsministeriet. Såfremt man ønsker at opretholde kravet om tilladelse, mener retsplejerådet derfor, at tilladelsen bør gives af kæreinstansen. Da domstolene imidlertid næppe vil give en tilladelse uden høring af modparten, ville spørgsmålet om meddelelse af kæretiladelse og realitetsafgørelse af selve kæren for domstolene normalt falde sammen i en enkelt ekspedition, og der er derfor ikke grund til at opretholde kravet om kæretiladelse. Retsplejerådet foreslår derfor, at dette krav bortfalder.«

Afgørelser om *salær*, der tilkendes en beskikket advokat i sager, hvori der er meddelt fri proces (jfr. retsplejelovens § 336 c, stk. 4), træffes ved beslutning og indbringes for højere ret ved kære efter lovens almindelige regler. Også afgørelser om *salær* for førelse af en ankesag ved landsretten vil kunne indbringes for højesteret, jfr. retsplejelovens § 392, stk. 1, 2. pkt., modsætningsvis. På tilsvarende måde vil byretternes og landsretternes *afgørelser om sagsomkostninger i sager, der hæves eller slutes med forlig*, kunne påkæres til højere ret. Disse sagsomkostningsafgørelser træffes ligeledes ved beslutning eller kendelse.